A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. szeptember 16.*

„Verseny — Kartellek — A fürdőszobai szerelvények és felszerelések belga, német, francia, olasz, holland és osztrák piaca — Az EUMSZ 101. cikknek és az EGT-Megállapodás 53. cikkének megsértését megállapító határozat — Az áremelések összehangolása és érzékeny kereskedelmi információk cseréje — Védelemhez való jog — A 2002. évi engedékenységi közlemény — Jogellenességi kifogás — A kartell fogalma — A bírság összegének kiszámítása — A 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás — Súly — A kiegészítő összeg együtthatója”

A T-376/10. sz. ügyben,

a **Mamoli Robinetteria SpA** (székhelye: Milánó [Olaszország], képviselik: F. Capelli és M. Valcada ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: F. Castillo de la Torre, A. Antoniadis és L. Malferrari, meghatalmazotti minőségben, segítőik kezdetben: F. Ruggeri Laderchi és A. De Matteis, később: F. Ruggeri Laderchi ügyvédek)

alperes ellen

elsődlegesen az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39092 – „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”-ügy) 2010. június 23-án hozott C(2010) 4185 végleges bizottsági határozat felperest érintő részében való megsemmisítése, és másodlagosan a vele szemben kiszabott bírság törlése vagy csökkentése iránt benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács),

tagjai: I. Pelikánová elnök, K. Jürimäe (előadó) és M. van der Woude bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. szeptember 11-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet[1]

[omissis]

* Az eljárás nyelve: olasz.

1 — A jelen ítéletnek csak azok a pontjai kerülnek ismertetésre, amelyek közzétételét a Törvényszék hasznosnak tartja.

Az eljárás és a felek kérelmei

22 A felperes a Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 7-én benyújtott keresetlevelével megindította a jelen keresetet.

23 A Törvényszék (negyedik tanács) az előadó bíró jelentésére tekintettel úgy döntött, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és a Törvényszék eljárási szabályzatának 64. cikkében előírt pervezető intézkedések keretében írásbeli kérdéseket tett fel a feleknek. Ez utóbbiak e kérdésekre a kitűzött határidőn belül válaszoltak.

24 A Törvényszék a 2012. szeptember 11-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett szóbeli kérdésekre adott válaszait.

25 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– elsődlegesen az őt érintő részében semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– másodlagosan törölje a vele szemben kiszabott bírságot, illetve azt a forgalma 0,3%-ának megfelelő összegre vagy mindenesetre olyan összegre csökkentse, amelyet a Törvényszék megfelelőnek tart;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

26 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet mint részben elfogadhatatlant és mindenesetre mint megalapozatlant utasítsa el;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

[omissis]

A megtámadott határozat részleges megsemmisítése iránti, elsődlegesen előterjesztett kérelmekről

[omissis]

A 2002. évi engedékenységi közlemény jogellenességére alapított, második jogalapról

45 A felperes megjegyzi, hogy a megtámadott határozat teljes mértékben a Masco által a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelem alapján kapott információkon alapul. Márpedig e közlemény jogellenes, mivel az EK-Szerződésben, illetve az 1/2003 rendeletben semmilyen jogi alap nem jogosítja fel a Bizottságot arra, hogy atipikus aktus alapján teljes vagy részleges bírságmentességet nyújtson egy olyan jogsértésben részt vevő vállalkozásnak, amelyért más vállalkozásokat azért szankcionáltak, mert azt e vállalkozás felfedte. Ezenkívül az ilyen mentesség más vállalkozások magatartásának felfedése révén való megszerzése az egyenlő bánásmód elve megsértésének minősül. Egyébiránt a felperes szerint, mivel – amint ez e helyzet az Unió tagállamaiban – kizárólag maga az uniós jogalkotó dönthet valamely, a vállalkozások együttműködésének jutalmazását célzó program elfogadásáról, a Bizottság a 2002. évi engedékenységi közlemény elfogadásával megsértette a hatalommegosztás elvét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában (HL 2010. C 83., 389. o.) előírt átláthatóság elvét és a megfelelő ügyintézés elvét.

46 A Bizottság vitatja e jogalapot.

47 Előzetesen meg kell állapítani, hogy noha a felperes az EUMSZ 277. cikk értelmében nem emel alakszerűen kifogást a 2002. évi engedékenységi közlemény jogellenességével kapcsolatban, magának a jogalapjának a lényege a megtámadott határozat azon okból való megsemmisítésére irányul, hogy e határozat az említett közleményen alapul, amely jogellenes. E körülmények között először is meg kell vizsgálni a felperes által felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságát, és amennyiben az elfogadható, ezt követően meg kell vizsgálni, hogy az említett kifogás megalapozott-e.

– A jogellenességi kifogás elfogadhatóságáról

48 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 277. cikkben azon általános elv jut kifejezésre, amely valamennyi fél számára biztosítja a jogot ahhoz, hogy valamely neki címzett, illetve őt közvetlenül és személyében érintő határozat megsemmisítése érdekében vitassa azon korábbi intézményi jogi aktusok érvényességét, amelyek – még ha nem is öltik rendelet formáját – a vitatott határozat jogalapját képezik, amennyiben e fél nem volt jogosult az EUMSZ 263. cikk értelmében ezen jogi aktusokkal szemben közvetlen keresetet indítani, amely aktusok következményeit így anélkül viseli, hogy azok megsemmisítését kérhette volna (lásd ebben az értelemben a Bíróság 92/78. sz., Simmenthal kontra Bizottság ügyben 1979. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 1979., 777. o.] 39. és 40. pontját, valamint a Törvényszék T-23/99. sz., LR AF 1998 kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1705. o.] 272. pontját).

49 Mivel az EUMSZ 277. cikknek nem célja, hogy lehetővé tegye, hogy valamely fél bármely általános jellegű jogi aktus alkalmazhatóságát bármilyen kereset érdekében vitassa, azon általános aktusnak, amelynek a jogellenességére hivatkoznak, a kereset tárgyát képező ügyben közvetlenül vagy közvetve alkalmazandónak kell lennie, továbbá a megtámadott egyedi határozat és a kérdéses általános aktus között közvetlen jogi kapcsolatnak kell fennállnia (a Bíróság 32/65. sz., Olaszország kontra Tanács és Bizottság ügyben 1966. július 13-án hozott ítélete [EBHT 1966., 563., 594. o.]; a Törvényszék T-6/92. és T-52/92. sz., Reinarz kontra Bizottság egyesített ügyekben 1993. október 26-án hozott ítéletének [EBHT 1993., II-1047. o.] 57. pontja, valamint T-64/02. sz., Heubach kontra Bizottság ügyben 2005. november 29-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-5137. o.] 35. pontja).

50 Ezt követően a 2002. évi engedékenységi közleményt illetően ki kell emelni, hogy a Bizottság abban egyrészről általánosan és elvontan meghatározza, hogy a vállalkozásoknak milyen feltételeket kell teljesíteniük ahhoz, hogy az EUMSZ 101. cikkbe ütköző jogsértések esetén teljes vagy részleges bírságcsökkentésben részesüljenek (az említett közlemény 8–27. pontja), másrészről pedig az említett közlemény jogos elvárásokat kelt a vállalkozásokban (lásd az említett közlemény 29. pontját).

51 Másodszor, noha kétségtelenül igaz, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot nem a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján fogadta el, mivel az említett határozat az 1/2003 rendelet 7. cikkén alapul, szintén nem vitatott, hogy egyrészről a Bizottság a Masco által a 2002. évi engedékenységi közlemény keretében benyújtott kérelem alapján (a megtámadott határozat (128) preambulumbekezdése) jutott olyan információkhoz, amelyek lehetővé tették számára helyszíni vizsgálatok lefolytatását, másrészről pedig a Bizottság más vállalkozások, úgymint a Grohe és az Ideal Standard által benyújtott, a bírságuk összegének csökkentése iránti kérelmek alapján tudott legalábbis részben olyan információkat és bizonyítékokat összegyűjteni, amelyek a megtámadott határozat elfogadásához vezették.

52 Következésképpen a jelen ügyben a megtámadott határozat és a 2002. évi engedékenységi közlemény által jelentett általános aktus között közvetlen jogi kapcsolat van. Mivel a felperes nem kérhette a 2002. évi engedékenységi közlemény mint általános aktus megsemmisítését, ezen aktus jogellenességi kifogás tárgyát képezheti.

53 Ebből következik, hogy a felperes által felhozott, a 2002. évi engedékenységi közlemény jogellenességével kapcsolatos kifogás elfogadható.

– Az ügy érdeméről

54 Emlékeztetni kell arra, hogy [az EK. 81.] és [az EK 82. cikk] végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 15. cikkének (2) bekezdése szerint, amely az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése lett, „[a] Bizottság határozattal […] bírságot szabhat ki a vállalkozásokra […], ha a vállalkozások szándékosan vagy gondatlanságból […] megsértik [az EUMSZ 101. cikk] vagy [az EUMSZ 102. cikk rendelkezéseit]”.

55 Az ítélkezési gyakorlat szerint a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése nem sorolja fel kimerítően azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság a bírság összegének megállapításakor figyelembe vehet. Ezért a vállalkozás közigazgatási eljárás során tanúsított magatartása részét képezheti azon elemeknek, amelyeket a bírság megállapításakor figyelembe kell venni (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-298/98. P. sz., Finnboard kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-10157. o.] 56. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény keretében a vállalkozások számára felajánlott részleges vagy teljes bírságcsökkentés célja, hogy megkönnyítse a titkos kartellekben részt vevő vállalkozások felfedését és Bizottság általi szankcionálását. E körülmények között a Bizottság az átláthatóságra és az egyenlő bánásmódra törekedve a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megfelelően határozhatta meg, hogy valamennyi, vele együttműködő vállalkozás milyen feltételek mellett részesülhet teljes vagy részleges bírságcsökkentésben.

56 A fenti megállapítás fényében először is mint megalapozatlant el kell utasítani a felperes azon érvét, miszerint a Bizottság a 2002. évi engedékenységi közlemény elfogadásához lényegében nem rendelkezett semmilyen jogalappal.

57 Ezt követően, amennyiben a felperes továbbá úgy érvel, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény sérti a hatalommegosztás elvét, ezen érvet mint megalapozatlant el kell utasítani. Ugyanis, amint a fenti 55. pontban megállapításra került, a Bizottság a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése alapján hatáskörrel rendelkezett olyan közlemény elfogadására, amely előírja a Bizottság által kiszabható bírság összegének meghatározásakor figyelembe vehető feltételeket. E tekintetben a felperes azon érvét, miszerint az Unió számos tagállamában a jogalkotó fogadta el az ugyanilyen jellegű hatályos programokat, mint hatástalant el kell utasítani. Ugyanis, még ha ez így is lenne, ez nem befolyásolná azon megállapítást, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése olyan érvényes jogalapot jelent, amely felhatalmazta a Bizottság a 2002. évi engedékenységi közlemény elfogadására.

58 Ezenkívül a felperes azon érveit, amelyek szerint a 2002. évi engedékenységi közlemény sérti az átláthatóság elvét és a megfelelő ügyintézés elvét, mint megalapozatlanokat el kell utasítani. Ugyanis egyrészről, mivel a 2002. évi engedékenységi közlemény az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett aktus, amely megállapítja, hogy a Bizottság mely feltételek mellett vállal kötelezettséget arra, hogy a vállalkozásoknak teljes vagy részleges bírságcsökkentést nyújt, nem sérti a Bizottság e területen folytatott határozathozatali gyakorlatának átláthatóságát, hanem épp ellenkezőleg elősegíti azt. Másrészről, mivel olyan keretet teremt, amely lehetővé teszi a Bizottság vizsgálata során való együttműködésük miatt azon vállalkozások jutalmazását, amelyek az Uniót érintő titkos kartellben vesznek vagy vettek részt, e közlemény tehát nemcsak hogy megfelel a megfelelő ügyintézés elvének, hanem szemlélteti is azt.

59 Végül a felperes azon érvét illetően, amely érv tartalmát a pervezető intézkedésekre válaszolva tett írásbeli észrevételeiben és a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésekre adott szóbeli válaszaiban fejtette ki, és amely szerint a 2002. évi engedékenységi közlemény sérti az egyenlő bánásmód elvét,

mivel előnyben részesíti a nagyvállalkozásokat, ezen érvet mint megalapozatlant el kell utasítani. Elegendő ugyanis megállapítani, hogy az említett közleményben előírt kötelezettségek ellenében a közleményben foglalt előnyökben való részesülés lehetősége minden olyan vállalkozás számára nyitva áll, amely a Bizottsággal együtt kíván működni, a részt venni kívánó vállalkozások méretén alapuló hátrányos megkülönböztetés nélkül. E tekintetben a felperes egyáltalán nem bizonyítja, hogy az ugyanolyan helyzetben lévő vállalkozásokat eltérő bánásmódban részesítették volna, vagy hogy épp ellenkezőleg, a különböző helyzetben lévő vállalkozásokat tévesen ugyanolyan bánásmódban részesítették volna.

60 Ennélfogva a második jogalapot mint részben megalapozatlant és részben hatástalant el kell utasítani.

[omissis]

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Mamoli Robinetteria SpA viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság költségeit.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Kihirdetve Luxembourgban, a 2013. szeptember 16-i nyilvános ülésen.

Aláírások